

UZASADNIENIE

Apelacja nie jest zasadna.

W sprawach o wykroczenia skargą inicjującą postępowanie sądowe jest wniosek o ukaranie.

Według art. 57 § 1 kpw, wniosek o ukaranie jest podstawą wszczęcia postępowania w sprawie o wykroczenie. Odgrywa on identyczną rolę jak akt oskarżenia w procesie karnym. W wyroku z 17 maja 2011 r. (III KK 96/11, KZS 2011, Nr 9, poz. 37) SN słusznie uznał, że: „wniosek o ukaranie jako skarga stanowiąca podstawę do wszczęcia postępowania w sprawie o wykroczenie winien określić granice podmiotowe i przedmiotowe tego postępowania. Zakaz wyjścia poza granice skargi oznacza niemożność orzekania poza ramami zdarzenia będącego przedmiotem wniosku o ukaranie. Granice wniosku o ukaranie określa między innymi określenie zarzucanego obwinionemu czynu ze wskazaniem miejsca, czasu, sposobu i okoliczności jego popełnienia, a nie załączone do wniosku dokumenty”.

Przez określenie sposób popełnienia czynu i jego okoliczności należy rozumieć przytoczenie w formie syntetycznej danych, które wypełniają dyspozycję przepisu określającego kwalifikację prawną czynu. Granice podmiotowe skargi determinują zaś przeciwko komu będzie toczyło się to postępowanie. Skarga uprawnionego oskarżyciela (lub innego uprawnionego podmiotu) określa więc ramy postępowania sądowego. Wyjście poza te ramy oznacza orzekanie w zakresie, co do którego nie złożono skargi. Wniosek o ukaranie jest zatem żądaniem uprawnionego oskarżyciela do wszczęcia postępowania sądowego i ukarania określonego (zindywidualizowanego) obwinionego za zarzucone mu wykroczenie.

Żądanie uprawnionego oskarżyciela pełni podwójną funkcję. Po pierwsze – inicjuje postępowanie sądowe. Po wtóre – określa ramy zainicjowanego postępowania w sensie: pozytywnym – sąd jest zobowiązany do rozpoznania sprawy w pełnym zakresie, co oznacza niedopuszczalność pozostawienia części sprawy bez rozpoznania; negatywnym – sąd nie może orzekać o tym, co nie jest objęte żądaniem.

W tym kontekście należy wskazać, iż niniejszej sprawie Policja jako oskarżyciel publiczny w dniu 8 listopada 2016 roku złożyła do Sądu Rejonowego w Radomsku wniosek o ukaranie C. K. o wykroczenie z art. 93 pkt.9 w zw. z art. 63 pkt. 1 ustawy Prawo budowlane. Na etapie postępowania sądowego (12 kwietnia 2016 roku) S. T. oświadczył, iż chce działać w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego i sąd uznał go za osobę pokrzywdzoną. W dniu 25 kwietnia 2016 roku S. T. złożył do akt pismo procesowe (k 120 – 121), w którym podniósł, iż odpowiedzialnymi za brak dokumentacji technicznej bloku nr 18 przy ulicy (...) w R. są obecni (określone przez niego) członkowie zarządu wspólnoty mieszkaniowej, a nie obwiniony jako zatrudniony przez wspólnotę zarządca. W zeznaniach złożonych na rozprawie S. T. nie upatrywał winy obwinionego za przedmiotowe wykroczenie, tylko zarządu. W głosach końcowych oskarżyciel posiłkowy podniósł, iż „obwiniona powinna być inna osoba”. Wysokiem z dnia 9 czerwca 2016 roku w sprawie II W 15/16 Sąd Rejonowy w Radomsku uniewinnił C. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu (kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa). Apelację od tego wyroku wniósł jedynie S. T. (k 144). Oświadczył w niej, iż wniosek o ukaranie został skierowany przeciwko osobie, która wykroczenia nie popełniła. Ponadto podniósł, iż w dniu 25 kwietnia 2016 roku złożył w piśmie procesowym swój wniosek o ukaranie z podaniem obwinionych i uzasadnieniem. Wniosek nie został rozpatrzony. W związku z tym wyjaśnia, iż wnosi o skierowanie do ponownego rozpatrzenia wniosek o ukaranie przedstawiony w piśmie procesowym z dnia 25 kwietnia 2016 roku.

Sąd odwoławczy podziela w pełni ustalenia i dokonana przez sąd I instancji analizę prawną, która doprowadziła do wydania wyroku uniewinniającego C. K. za zarzucane mu wykroczenie. Ponieważ apelacja nie kwestionuje takiego wyroku i nie stawia w tym zakresie rozstrzygnięciu żadnych zarzutów sąd odwoławczy ograniczy się do stwierdzenia, iż akceptuje stanowisko sądu merytorycznego, odsyłając jednocześnie do jego argumentacji; mija się bowiem z celem uzasadnienia sądu odwoławczego powielanie wszystkich tych motywów, na których sąd rejonowy oparł się

uniewinniając obwinionego, co byłoby równoznaczne z obszernym ich cytowaniem, znanych przecież autorowi rozpatrywanego środka odwoławczego.

Dalej sąd odwoławczy skupi się na pozostałych wywodach zawartych w rozpatrywanym środku odwoławczym. Dotychczasowe rozważania wskazują, iż sąd rejonowy rozpoznając niniejszą sprawę stosował się do zasady skargowości oznaczającej niemożność orzekania poza ramami zdarzenia będącego przedmiotem wniosku o ukaranie oraz wobec osoby nie będącej obwinionym. W tym kontekście mija się z prawdą skarżący, iż jego pismo z dnia 25 kwietnia 2016 roku nie zostało rozpoznane, gdyż w świetle wymienionej zasady procesowej nie mogło ono w tej sprawie wywołać zakładanych przez niego efektów.

Poza sporem przy tym jest, że zasadę skargowości rozumieć należy w taki sposób, iż odnosi się ona nie tylko do wszczęcia postępowania przed sądem pierwszej instancji, ale również do wszczęcia postępowania sądowego na innych etapach postępowania, w tym do wszczęcia postępowania odwoławczego. Przepisy art. 8 kpw w zw. z art. 14 § 1 kpk i art. 81 kpw w zw. z art. 399 kpk zabraniają orzekania w sprawach o wykroczenia poza granicami wniosku o ukaranie. Zakaz wyjścia poza granice skargi oznacza niemożność orzekania poza ramami zdarzenia będącego przedmiotem wniosku o ukaranie. Sąd nie jest związany ani opisem czynu, ani kwalifikacją prawną czynu dokonaną przez oskarżyciela. W ramach granic oskarżenia sąd może dokonywać zmian, ale tylko w stosunku do obwinionego i w ramach zdarzenia historycznego objętego zarzutem.

	<p>Sąd nie może narzucać oskarżycielowi ani zakresu, ani sposobu sformułowania wniosku o ukaranie (aktu oskarżenia), lecz może dać wyraz swej odmiennej ocenie we własnym orzeczeniu (czy to merytorycznie kończącym postępowanie, czy nawet incydentalnym). Tym samym, stwierdzić należy, że sąd nie może wymuszać na oskarżycielu, aby dokonał odmiennej oceny sformułowanego obwinionemu zarzutu. Poza tym, niedopuszczalne jest formułowanie takich merytorycznych ocen, które w istocie rzeczy uzewnętrzniają pogląd sądu na sprawę przed wydaniem orzeczenia.</p>
--	---

W postępowaniu przed sądem I instancji nie jest możliwe jest poszerzenie granic skargi przez oskarżyciela w trybie art. 398 kpk (przepis ten nie został recypowany do procedury wykroczeniowej i odnosi się tylko do oskarżonego – zob. art. 81 kpw), zaś w postępowaniu odwoławczym, zgodnie z treścią art. 433 § 1 kpk (art. 109 §2 kpw) sąd może rozpoznać sprawę poza granicami zaskarżenia tylko gdy ustawa to przewiduje, jednakże nie zachodzą jakiegokolwiek podstawy do rozpoznania środka w zakresie szerszym nie określone granicami zaskarżenia. W żadnym przypadku jednak nie jest dopuszczalne rozszerzanie granic podmiotowych skargi na etapie postępowania sądowego, czyli obwinianie innych osób, których wnioski o ukaranie nie dotyczyły.

Z tych względów nie podzielając zasadności apelacji – sąd odwoławczy orzekł jak w wyroku. Względy słuszności (nieskuteczne odwołanie zostało sformułowane przez stronę nieprofesjonalną, która nie ma wiedzy prawniczej a przedmiotowe zagadnienia nie były podniesione w uzasadnieniu sądu I instancji) skutkowało zwolnieniem skarżącego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.